

AMERISKA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

AMERICAN HOME

NO. 221

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY MORNING, SEPTEMBER 18TH, 1936

LETO XXXIX. — VOL. XXXIX.

Trotzky ponovno napada ruskega diktatorja Stalina

New York, 17. septembra. Bivši boljševiški mogotec Leon Trotzky, je pisal te dni nekemu svojemu prijatelju v New York, da je sramota za Rusijo, da ima za gospodarja Stalina, o katerem se je že pokojni Lenin izjavil, da bi moral biti vržen iz komunistične stranke. "Stalin je največja sramota za prave komuniste," piše Trotzky. "Skuhal bo za delavce tako juho, da si bodo oparili usta in želodec. Stalin ne samo, da ni zmožen vladati, pač pa je človek najbolj nizkotnega moralnega značaja, tiran v pravem pomenu besede, ki ne razume niti najbolj primitivnih pojmov človeške dostojnosti. Kakor vse tirane, bo tudi njega zadel primerna kazen."

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev

Iz Milwaukee se poroča: Frank Bačun, star 55 let, je zadnji teden ubil svojo ženo Mary, staro 47 let, nakar je izvršil samomor. Družina je stanovala v West Allisu, kjer so našli truplo nesrečne žene v kleti s prerezanim vratom, razbito glavo pa v spalnici. Za zakonskim parom je preostalo edino 24-letni sin Frank. Ranjka sta bila doma iz Ljubna na Štajerskem. V Ameriki sta živela okoli 30 let. Bačun je bil po poklicu mizar, a je več let vodil gostilno. Vzrok omenjene tragedije so večletni družinski prepiri. — V Milwaukee so našli pred več dnevi rojaka Jos. Blažiča obešenega v njegovem skladišču lesa. Pokojni je bil samec, star 43 let in doma iz Rečice v Savinjski dolini. Bil je leto dni brez dela in to mu je morda vzelo pamet. Nekje v Illinoisu zapuša sestro.

V okrajnem zavodu za omejitve v Glencoe, Ohio, je preminul rojak John Polanc, star 72 let in doma od Škofje Loke na Gorenjskem, kjer zapuša soprogo in pet otrok.

V Youngstownu, Ohio, je preminila Elizabeta Rozman, rojena Krese, stara 48 let. Doma je bila iz vasi Selo, fara Toplice. V Ameriki se je nahajala 32 let.

Smrtno se je ponesrečila v North Chicagu, Ill., Milka Smrtnik, stara 22 let. Peljala se je svojim zaročencem in njegovo staro materjo v avtomobilu v Minnesoto. Vsi trije so bili na mestu ubiti. Ranjka zapuša starše, dva brata in dve sestri.

V Virginiji, Minn., čaka na obravnavo John Rukovina, ki je obtožen, da je v pijanosti vozil z avtomobilom. Istotam je bil policist M. Lumović oproščen obtožbe, da je ubil nekega drugega policista.

Trije slovenski skavti: John in Louis Matečič in Math Vesel so bili odlikovani za svoja dela pred častnim sodiščem v Chisholmu, Minn.

Poroka

Zadnji teden se je poročila v katedrali sv. Jožefa v Buffalo, N. Y., Miss Mary Kuhar, hčerka poznane Mrs. Frank Kuhar na 3804 St. Clair Ave. Ženin je pa Mr. J. E. Gerity, odvetnik v Clevelandu. Mati neveste vodi gostilno na omenjenem naslovu že 15 let. Mlademu paru iskrene čestitke!

Neznani zločinci so vrgli bombo v glavni delavski stan. Škoda znaša nad \$4,000

Cleveland. — Glavni stan clevelandске delavske federacije je bil napaden v sredo ponoči z bombo. Uradni delavske federacije se nahajajo na 1335 Carnegie Ave. Napad z bombo se je pripetel eno uro potem, ko je bila zaključena seja delavske federacije.

Bombo je nepoznani lopov položil v parni kotel v kleti poslopja. V poslopju se je tedaj nahajal samo oskrbnik Michael Galvin. Pospravljaj je v uradu predsednika federacije, ko je slišal razstrelbo.

Mislil sem, da se je kak truck zaletel v poslopje," je Galvin pozneje pripovedoval policiji. "Videl sem tudi, kako prihaja dim iz kleti. Poklical sem takoj po-

licijo in ognjegasce."

Škoda, ki jo je povzročila bomba v poslopju, znaša do \$4,000. Ves parni kotel je uničen, šipe na vseh oknih razbite. Sedem vrat je popolnoma uničenih, in tla v kleti so dobile globoke odprtine.

Kot so dognali detektivi je moral nekdo položiti bombo, ki je bila narejena iz črnega smodnika, direktno v parni kotel v kleti. Predsednik delavske federacije, Dalton, je izjavil včeraj, da mu je absolutno neznan kdo bi položil bombo v poslopje.

"Mi živimo v popolnem miru in harmoniji," je dejal Dalton. "Čudim se, kako bi bilo mogoče kaj takega." Enako so se izjavili tudi vsi drugi federacijski uradniki.

Nekaj odmevov po konvenciji J. S. K. Jednote. Mladina v novem odboru dobro zastopana

Cleveland. — Petnajsta redna konvencija J. S. K. Jednote, ki je bila zaključena v sredo ponoči, je bila predvsem jako rododarna. Delegatom po osem dolarjev na dan, in ko je neki delegat izjavil, da je sedem dolarjev dovolj na dan, je bil izvižgan.

Edini, ki bi se lahko pritožil glede "škoposti," je konvencijski predsednik Anzele. Dali so mu za 10 dni v resnici napornega dela — \$25.00. Vratar konvencije je dobil \$50.00, in celo naš James Slapnik, cvetličar, je dobil poklon v obliki \$15.00, ker je dnevno pošiljal cvetlične delegate. Časopisoma "Enakopravnost" in "Ameriška Domovina," ki sta dnevno pošiljala na konvencijo po 150 iztisov, ni nihče rekel: pište me!"

Referent za pravila je dobil \$100.00! Izjavil je, da je delal 14 ur in pol na pravilih. Predsednik porotnega odbora pa, ki je delal skozi zadnja štiri leta po dve do tri ure sleherni dan, je dobil \$100.00.

Tekom konvencije se je poudarjalo, da mora Jednota začeti z večjo agitacijo za pridobivanje mladine. Delegacija je že začela z delom tozadevno, ko je izvolila v glavni odbor več mladih delegatov.

Dočim je dobil starosta in ustanovnik Jednote Mr. Mantel častno mesto kot prvi podpredsednik J. S. K. Jednote, pa je bil izvoljen drugim podpredsednikom zastopnik mladine Oblak, in tudi četrti podpredsednik Lunka je zastopnik mladine.

Enako se smatra za mladinskega zastopnika gl. pomožni tajnik Tomsich in njegova namestnica Miss Matesha. Zastopnika mladine sta tudi drugi in četrti gl. nadzornik, Vrančič in Milavec. Tudi pravni svetovalec Jednote je izmed mladine, Mr. Kuhar, mladostni odvetnik in župan iz Rockdale, Ill.

V splošnem se je pa delegacija imela izvrstno. Vsi so bili zadovoljni s postrežbo zlasti v kuhinji in pri barah. Mnogi delegati so se čudili, kako je mogoče v Clevelandu prodajati tako dobro vino po 5c kozarec. Večina delegatov je odpotovala v četrtek dopoldne iz Clevelanda, a precej jih je pa še v mestu. Nekateri obiskujejo sorodnike in znance, drugi obiskujejo Dagarin.

Jezersko razstavo, tretji pa poživajo po prestanih naporih.

Edino, kar moramo obžalovati glede konvencije, je, ker ni odglasovala, da se nakupi ena umetniška slika našega umetnika Peruška za glavni urad Jednote. Zadeva je bila prinesena na pristojno mesto, toda naredilo se ni nič.

Browder toži

Tampa, Fla., 17. sept. — Earl Browder, kandidat komunistične stranke za predsednika, je vložil tožbo na sodnijski v tem mestu za \$100,000.00 odškodnine, ker mu je bil prepovedan vstop v neko dvorano, v kateri bi moral v nedeljo govoriti. Tožba je naperjena proti mestu Tampa, proti nekemu privatnemu klubu, neki cerkvi, časopisu in proti nekemu bratškemu društvu. Browder pravi v svoji tožbeni, da so se vsi gorej omenjeni zaročili proti njemu, da ni mogel dobiti dvorane v njej in da so na ta način njegova izpostavlila zasramovanju in materialni škodi.

Pogreb John Mislaja

Pogreb rankega Johna Mislaja se vrši v soboto zjutraj ob 8:30 iz hiše žalosti na farmi dve milji onstran Chardona na cesti 6 in 85. Truplo bo pripeljano v cerkev Matere Božje v Collinwoodu ob 10:30 dopoldne, potem bo pa pokopano na sv. Pavla pokopališču v Euclidu. Znanci in prijatelji rankega, ki ne morejo v Chardon, so lahko navzoči v cerkvi ob pol enajsti uri dopoldne.

Vest iz domovine

V Ivanjem selu pri Rakeku je 31. avgusta umrla v starosti 81 let Ana Matičič, po domače Cvergljeva. Tam zapuša sinove Matijo, Josipa, Toneta in Ivana ter hčerko Franciško Bombač. V Chicagu zapuša hčeri Agnes Benčan in Mary Manoloff, ter sina Leopolda in Franka; v Clevelandu pa ožjo sorodnico, Mrs. Louis Oswald. Naj bo blagi materi ohranjen lep spomin pri vseh, ki so jo poznali. * Pismo ima pri nas Val.

Mussolini kliče

Rim, 17. septembra. Diktator Mussolini je odredil, da se vrši v najkrajšem času konferenca laških, avstrijskih in madžarskih državnikov. Konferenca bo debatirala o dogodkih v centralni Evropi. Zborovanje se bo najbrž vršilo na Dunaju. Izdan bo poseben protokol o konferenci, v katerem se bo poudarjalo, da ostane tesna vez med Italijo, Avstrijo in Ogrsko "za vse čase."

Mesni delavci pozvani, da gredo v boj za preds. Roosevelta

Cleveland. — The Cleveland Federation of Labor je na svoji generalni seji sinoči sklenila, da se pridruži Nestranski ligi prijateljev Roosevelta in je pozvala vse delavske unije, da gredo na delo in delujejo za ponovno izvolitev Roosevelta.

Thomas Lenahan, generalni tajnik Clevelandске delavske federacije, je bil izvoljen za časovnega načelnika gibanja v prid Rooseveltu. Te dni enkrat se bo ustanovila permanentna tozadevna organizacija.

Isaak Smink, ki je načelnik Tiskarske unije, je izjavil, da bo organizacija začela pobirati prispevke od vseh unijskih delavcev za kampanjski fond za ponovno izvolitev Roosevelta. Unije bodo imele svoj lastni glavni stan, iz katerega se bo vodila štiri tedne pred volitvami kampanja za Roosevelta.

Clevelandski organizirani delavci nameravajo nabrati medsebojno najmanj \$50,000 v kampanjske svrhe. Kot se je izjavil predsednik Dalton od Cleveland Federation of Labor, mora sleherni unijski delavec priznati, da ne more voliti nikogar drugega kot Roosevelta za predsednika.

"Roosevelt se nas je spomnil v najslabših časih in priboril delavcem pravico do popolne organizacije in svobode. Sveta dolžnost slehernega delavca je, da pride na pomoč svojemu prijatelju in zagovorniku na dan 3. novembra, ko se bodo vršile predsedniške volitve."

Strašen vihar na morju

Norfolk, Va., 17. septembra. Od Atlantskega oceana sem prihaja strašen vihar, ki divja z brzino 90 milj na uro. Valovi visoki kot gore se podijo proti obrežju države North Carolina in Virginije. Mnogo sto ljudi je že pobegnilo iz svojih domov, dočim se drugi ne držejo ven in so se zabarikadirali. Vse rešilno moštvo ob obrežju je pripravljeno, da vsak čas nastopi. Deset zveznih obrežnih ladij je noč in dan na straži, če dobi kak klic od ponesrečenega parnika. Prvi klic je prišel sinoči od parnika Almirante, ki je zašel v najhujši vihar v bližini Cape Hatteras.

Zadušnica

Za pokojno Josephine Pečjak se bo v soboto v cerkvi sv. Vida ob 8. uri zjutraj brala sv. maša ob priliki druge obletnice njene smrti. Prijatelji ranjke so prošeni, da se udeležijo. * Francoski ministerski predsednik je odredil konec štrajka tekstilnih delavcev.

Pristaš Coughlina poražen v Michiganu, pa tudi prijatelji Roosevelta so dobili poraz

Detroit, 17. septembra. Louis B. Ward, ki je zastopnik Rev. Coughlina v Washingtonu in eden njegovih največjih prijateljev, je bil očitno poražen pri včerajšnjih volitvah, ki so se vršile v državi Michigan za senatorsko nominacijo.

Pri primarnih volitvah preteklo sredo je dobil Prentiss Brown, demokrat, in nasprotnik Rev. Coughlina, za skoro 5,000 glasov več kot Louis Ward, pristasa Coughlina. Tudi Ward je demokrat. Oba sta se pogajala za senatorsko nominacijo države Michigan.

Brown je dobil nekaj nad 120,000 glasov, dočim jih je dobil Brown 114,850. Kar se tiče volitev za kongresmane, je kandidiralo 12 pristav Coughlina.

Roosevelt prvi

Poskusno glasovanje glede predsednika in drugih javnih uradnikov, ki je bilo vpeljano v časopisu The Press, izkazuje, da je Roosevelt, kar se tiče Clevelanda in ostale države Ohio, daleč naprej. Dosedaj so ljudje oddali za Roosevelta po državi Ohio 14,282 glasov, za Landon 10,156, za Lemketa pa 2,215. Za republikanskega gubernerskega kandidata izkazuje glasovanje 6,873 glasov, za demokratskega kandidata Daveya pa 5,095. V Clevelandu je dobil Roosevelt doslej 1973 glasov, Landon 1011, Lemke 424, Browder 35 in socialist Thomas 31 glasov.

Nagrade Slovincem

Preteklo sredo popoldne se je vršila v Collinwoodu ogromna parada, katero so uprizorili člani Collinwood Better Business Association. V paradi je bilo mnogo fletov, in prvo nagrado glede najfinjših okrašenih avtomobilov je dobil naš cvetličar James Slapnik. Kar se pa tiče nagrad, ki so bile podeljene za najboljše korakanje, so pa vse odnesli naši Slovinci, oziroma Slovence. Prvo nagrado je dobil team Albina Novak Guards, drugo nagrado Marie Prislund Cadets, in tretjo pa Častna straža S. D. Z. Načelnik parade je bil Mr. Joseph Perušek. Parada je bila dve milji in pol dolga!

Avto licence

Tekom tega tedna je dobilo že 15,000 Clevelandčanov nove licence, katere mora imeti vsak voznik avtomobila. Zadnji čas za nabavo teh licenc je do 1. oktobra. Po tem dnevu ne bo smel nihče voziti avtomobila brez te licence. Licenca velja 40 centov za lastnike avtomobilov in 90 centov za šoferje.

K molitvi

Vse članice podružnice št. 47 S. Z. Z. so prošene, da pridejo k molitvi v petek, soboto in nedeljo zvečer ob 8. uri za pokojno Ano Gustinčič, 7520 Bancroft Ave. Prošene so tudi, da se v ponedeljek v obilnem številu udeležijo pogreba ranjke.

Prijatelji narave

Seja kluba "Prijatelji narave" se bo vršila v nedeljo na Zorčevi farmi.

Razven enega kandidata so bili vsi ostali Coughlin pristasi poraženi. Na drugi strani pa je bil poražen tudi senator Couzens, republikanec, ki je velik prijatelj Roosevelta. O njem se je splošno pričakovalo, da bo izvoljen.

V političnih krogih pa se nikakor ne podcenjuje moči, ki jo ima Rev. Coughlin v Michiganu. Dasi so njegovi pristasi sicer pri volitvah propadli, pa so razvili tako moč, da jo je treba resno upoštevati.

Sedaj politični preroki premišlujejo, komu bodo oddani pri novembarskih volitvah glasovi Coughlinovih pristav. Ali bodo šli k republikancem ali demokratom. Demokratska stranka se bo resno potegovala za te glasove.

V Madridu umre dnevno stotine oseb nasilne smrti

London, 17. septembra. Nekaj časnikaški poročevalec, ki se je mudil zadnjih osem tednov v Madridu, pripoveduje, kako je v Madridu. Poročevalec sporoča, da je bil priča, kako se oblasti v Madridu dnevno ubile stotine oseb. Med ubitimi je bil tudi neki njegov dober prijatelj, katerega truplo je bilo tako preluknjano s krogli, da trupla ni bilo mogoče spoznati. Kdorkoli se nahaja na ulicah ga lahko vsak tienutek ustavi in se mora identificirati. Ako nima s seboj karte, podpisane od katkega boljševika ali anarhista, ga na mestu aretirajo. Kdor je aretiran, lahko Boga na kolenih zahvali, če ga pošljejo v ječo. Navadno ga najprvo mučijo, potem pa ubijejo. Komunisti najraje streljajo svoje žrtve na Casa de Campo, kjer je imel bivši kralj Alfonso svoje zabavišče.

Škof doma

Včeraj se je vrnil v Ameriko clevelandski škof Most Rev. Joseph Schrems. Prvo vprašanje, ki so mu ga stavili časnikaški poročevalci, je bilo, kaj misli papež Pij o izjavah Rev. Coughlina. Škof je odgovoril, da papež nikakor ne odobrava nespodobnih izrazov in da zlasti ne odobrava psovavanja napram predsedniku Zed. držav. Škof Gallagher je to tudi naročil Rev. Coughlinu, da ne sme psovati predsednika. S tem je bila zadeva med papežem in Rev. Coughlinom zaključena, je rekel škof.

Radio program

V nedeljo bo tekmo slovenskega radio programa na WJAY radio postaja zapel Mr. Louis Grdina sledeče pesmi: "Zagorska." 2. "Kje so moje rožice." 3. "Prevara." Za godbene točke skrbri Frank Sintič orkester.

Pozor!

Osebe, ki pohajajo v šolo za angleščino k Mrs. Terbizan, in ki ne bi do petka popoldne po pošti dobile vstopnic za razstavo, naj se zgledajo osebno na njenem naslovu na 14707 Hale Ave. do petka, 18. sept. do 7. ure zvečer.

Židovski prazniki

V sredo večer so se začeli židovski prazniki, ki bodo trajali deset dni. Po vseh sinagogah so se vršile velike svečanosti, in večina židovskih trgovin je zaprtih.

Madrid pozval 10,000 novincev pod orožje

Madrid, 17. septembra. — Španska vlada je izdala poziv na narod, da potrebuje nemudoma 10,000 vojaških novincev, ki se morajo začeti vežbati v orožju. V Madridu se čuti že precej pomanjkanje zdravih in čvrstih mož. Vlada pa nujno potrebuje nadaljno moštvo na Talavera fronti. Da je vlada mogla poklicati nadaljnjih 10,000 mož pod orožje, je vzrok, ker se je vladni posrečilo dobiti dovolj streliva za to armado. Od kod je dospelo strelivo in orožje, ni znano, smatra se pa, da so ga pripeljali ruski parniki. Precej orožja je dospelo tudi iz Mehike.

Francija zahteva zadoščenje od Španije. Borba se nadaljuje

Tangier, Maroko, 17. septembra. Francoska vlada je zagotila, da bo zaprla svojo marokansko mejo. Obenem je pa zahtevala popolno zadoščenje od strani vodstva španskih upornikov in obilno odškodnino, ker so rebeli baje umorili nekega francoskega državljanja v Maroku.

Neki A. Aguilar iz francoskega Maroka je bil baje aretiran v španskem delu Maroka dne 5. septembra, in kmalu potem ustreljen. Francija trdi, da je bil dotični francoski državljan in popolnoma nedolžen.

Hendaye, Francija, 17. septembra. General Emilio Mola, poveljnik severne uporniške armade, bi bil včeraj skoro ubit, ko so lojalisti bombardirali mesto San Sebastian. Fašistovski general je dospel v mesto na posebno slovesen način, da praznuje zmago upornikov, ko so se nad mestom pojavili trije vladni zrakoplovi, ki so zagnali do sto bomb.

Težka bomba je padla prav pred vhodom v vladno palačo, kamor je general Mola dospel par minut prej. Fašisti so včeraj ustrelili 38 Baskov, katere so obdolžili, da so pomagali lojalistom tekom obleganja mesta Irun.

New York, 17. sept. — Sem so dospeli poročila, da so španske oblasti aretirale znanega ameriškega časnikarskega poročevalca H. K. Knickerbockera, ki se nahaja že dalj časa v Španiji, da pošilja poročila o vojnih dogodkih. Knickerbocker je zastopnik International News Co. Državni oddelek ameriške vlade je dobil prošnjo, da poizve koliko je na tem resnice.

Pozdrav iz New Yorka

Mr. Frank Gabrenja, njegova soproga, sin in hči nam pošiljajo lepe pozdrave iz New Yorka, kamor se je družina podala, da pričaka prihoda sina Rev. Edward Gabrenja, ki se je pravkar vrnil iz Slovenije, kjer se je naučil lepe slovenščine. Rev. Edward je jako vesel, ker se nahaja zopet v svoji domovini — Ameriki. Lepa hvala za iskrene pozdrave.

Poroka

V soboto 19. septembra se ob 10. uri zjutraj poročita v cerkvi sv. Vida Mr. Jos. Rutar, 1171 Norwood Rd. in Miss Bertha Samsa, 6203 Carl Ave. Sorodniki in prijatelji so vabljeni k sv. maši. Mlademu paru želimo vse najboljše v zakonskem življenju.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SEYMNIAN DAILY NEWSPAPER

3111 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAPOVEDNICA:
 Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
 Za Cleveland, po razpisalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 centa.

SUBSCRIPTION RATES:
 U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 Single copies 3 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVCO and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 221, Fri., Sept. 18, 1936

Propadnje srednjega sloja

Zaton srednjega sloja, ki ga tvori v prvi vrsti meščanstvo, je definitivno. Zgodovina srednjega sloja je sijajna. Vse velike iznajdbe, stroje, tehniko, vse je treba njemu pripisati. Vse se mu je posrečilo. Razumno je spjel ceste in železnice, poglobil reke, prekopal je zemeljske ožine in jih zvezal z velikimi oceani. Odkril je daljne dežele in čuda narave. Iznašel je denar ter njegov pomen za kapital ter usmeril človeškega duha predvsem na gospodarstvo. Povprečnega človeka v mestu označuje gospodarstvo, pridobivanje, denar, s katerim je mogoče vse kupiti: radosti življenja, pravico, svobodo, ugled, ljubezen, časti. Denar — sveta vladar! Človek, ki je spadal k srednjemu sloju ali tako zvani "buržuji," je sveto veroval to resnico in nobene druge. Zato je hotel pri pridobivanju denarja imeti popolno svobodo. Ne le svobodo glede kakih moralnih obvez, marveč tudi popolno svobodo v konkurenci s svojim bližnjim, popolno svobodo tudi napram državi. Njegova filozofija je izrazit materializem. Od človeka pozna samo telo in duha, ne pozna pa njegove duše.

Ves ta babilonski stolp se zdaj podira pred našimi očmi. Najprej se je meščanski liberalizem idejno zrušil. Liberalizem s svojo zmotno frazeologijo o svobodi, enakosti in bratstvu, s svojo laždemokracijo, ki se je izkazala kot varovalni plašč nevidnih denarnih korporacij, se je idejno vidno zrušil s svetovno vojno. Najbolj usodna zabloda evropskega prebivalstva je bila, da je tudi iz vojne kot takšne hotelo narediti pridobitveno podjetje in da je pričakovalo, da ga bo vojna obogatila. Res, po vojni je še enkrat vzplapolalo gospodarstvo na starih osnovah, poslednjikrat. Nato pa je prišla propast, ki je neskončno pomnožila mase delovnega ljudstva in proletarijata, srednjemu sloju pa je odvzela prevladujoč gospodarski položaj. Za socialnim in gospodarskim zlomom zadnja leta opazujemo tudi socialno in družabno izravnavo ljudstva. Socialno prvenstvo prehaja na kolektiv, na maso, na državo.

Svet, ki se danes poraja, nima niti malo smisla za ideale, ki so gibal družbo srednjih slojev. Mesto svobode je proglašeno železni: moraš, ki ga diktira družba oziroma država. Samo pogledimo v Nemčijo, Italijo, Rusijo... Država ni več policist, ki naj skrbno varuje nedotakljivost osebnih in imovinskih pravic, ampak postaja sama vsemogočni lastnik, podaniki pa njeni najemniki in delavci. O političnih pravicah skoraj ni govora, mesto enakosti se pojavlja izenačenje, mesto bratstva neizprosna diktatura. Meščanstvo niti tam ni rešilo svojih postojank, kjer se je zateklo pod fašizem. Fašizem je res prišel na površje s pomočjo meščanstva, ki se je zbal novih družabnih struj. Toda tudi fašizem ni nič drugega kot masovno ljudsko gibanje, dasi je proces bolj počasen kot v socialističnem kolektivizmu.

V komunizmu vidimo prav isto neugnano hrepenenje po materialnem blagostanju, po popolni sreči in samozadovoljstvu na zemlji, kakor je to značilno za srednje sloje. Komunizem je razvil osnove srednjega človeka do brutalne skrajnosti.

V Ameriki nismo, k sreči, doživeli še takih neznosnih razmer, za kar se imamo v prvi vrsti zahvaliti modrosti našega velikega predsednika Roosevelta, kateremu je osebna in politična svoboda državljanov nad vse, smo pa na jako ravni poti, da zablodimo v prav tak kaos in nesrečo, če bomo poslušali razne laži-preroke, kakor so Townsend, Coughlin in drugi, ki se v svoji neodgovornosti igrarajo z usodo naroda, kateri bi bil pahnjeno v največjo nesrečo, če bi jim sledil. Zato, državljani, zavedajte se dobrin, ki vam jih daje naša skoro neomejena ameriška svoboda, in ne dajte se prevarati raznim laži-prerokom in političnim šarlatanom!

Clevelandski Slovenci, zdramite se!

Cleveland (Newburg), O. — Tudi mi Newburžani se strinjamo z Vami, č. g. Jager! Le krepko in junaško na sovraga, na vse napadalce in izdajalce! V boj do zmage kličemo vam, če duhovščina! Mi smo z Vami! Kaj hočemo še več dokazov, da smo na vaši strani, saj pričajo to številni dopisi naših, nam naklonjenih časopisov. Napram temu početju, kakor so začeli zadnje čase pisariti naši slovenski časopisi, ki pravijo, da so za delavca in naprednost, se mora zgražati vsak, ki zna kolkajkati misli.

Katoličani in delavci! Ali je res to naprednost, kot trdijo socialisti, ko ti vse, kar si zgradil s svojo žuljavno roko, podira, pa naj bo to že palača, cerkev, ali samostan. Njim je to pač vse eno. Katoličani so to zgradili, zato je pa vse od vraga, ta-

ko pravijo v Rusiji, Mehiki ali Španiji. Vsi ti so si bratci in so vsi enaki.

Glejte, katoliška društva in katoliški delavci smo postavili spomenik škofu Baragi v kulturni vrt, kakor so tudi drugi kulturni narodi postavili spomenike svojim slavnim možem. To da to našim rdečim bratcem in prav nič vseč. To so dokazali, ker niso nič prispevali, pač pa so se še norčevali in rekli, da je ta kulturni prostor gmajna.

Torej vidiš, katoličan, kar ti zidaš, je vse zanič. Samo oni so napredni. Pogled dobro, natakni si očala, ali pa pogled skozi najboljši daljnogled, pa pridi pokazati, da grem tudi jaz gledat tisto njih naprednost. Da, da, kar oni naj krave pasejo na njih gmajni, ki je še prazna. Mi, ki pravijo, da smo nazadnjaki, pa bomo napravili veliko in čast-

no parado proti kulturnemu vrtu, kjer bomo postavili še dva kipa, Simon Gregorčiču in Ivan Cankarju. Ti spomeniki bodo pričali našo slovensko in kulturno delo in naše katoliško prepričanje, ki ga junaško kaže škof Baraga v znamenju križa na svojih prsih. To je vsem na ogled v našem kulturnem vrtu in to je naša čast in nam vsem v ponos.

Zato pa kličem: Katoličani, vsi na plan! Za karkoli smo se še zavzeli, smo vselej tudi častno končali. Vsi drugi gledajo na nas clevelandske Slovence in skrbno poslušajo, kaj mi delamo v naši največji slovenski naselbini v Ameriki. Veliko dela pričajo naše krasne cerkve, naši lepi narodni domovi. Vse to je delo naše žuljave roke. Velikanska parada lanske leto je pričala o naši zavednosti. Vse to smo napravili clevelandski Slovenci s pomočjo zunanjih dobrih rojakov in rojakinj.

Za letos pa katoliški Slovenci tudi lahko napravimo velik Slovenski dan tam pri Lurdski Materi božji v Providence Heights. Tam naj bi se sešli skupaj iz vseh starih slovenskih fara, pa tudi iz Akrona in Barbertona ter Loraina naj bi prišli. Ta ogromna masa bi bila zopet dokaz, da smo mi na strani naših bojevnikov, naše častite duhovščine. Zato vam kličem: Tje nas peljite vsaj enkrat na leto vse skupaj! To bo živ dokaz, da smo še veren katoliški narod. Javni nastop pokaže, kakšnega mišljenja je kdo. Samo v svojem srcu nositi prepričanje, to ni nič, to je samo polovičarstvo, ki te lahko premaga. V starem kraju si stal v pozor na samo en ukaz. Ni bilo nič sramu, če so te drugi gledali. Tukaj pa pokažimo, da smo to, kar v resnici smo.

Nam starejšim gre že proti večeru in pripravimo si pot, dokler je še dan. Kadar se nam bo tema naredila, da nam bo svetila večna luč in mirno bomo počivali, če smo se dobro pripravili. Ne dajmo se zastrupljati s slabim in grdim branjem, pač pa berimo take časopise in knjige, ki ne skrunijo tvoje prepričanje.

Zdaj imejmo v mislih samo ta slovesni skupni dan pri Materi božji. Če se kdo strinja s mojim načrtom, se lahko oglasi, vse drugo pa bodo naši gg. duhovniki uredili, kar njih poslušajmo in prav bomo storili.

To sem napisal z dobrim namenom in za povzdig najsvetjega Imena, čigar član sem in po nauku moje pokojne matere, ki me je vedno učila: ne zabi Boga in Bog te ne bo pozabil. Če je treba za to kaj trpeti, ali javno pokazati, bodi trden in neomahljiv. Dne 28. februarja 1906 mi je obesila Marijino podobico okrog vratu, jo poljubila in mene ter me izročila Mariji, božji Materi ter se rekla: "Ne zabi mene, tvoje matere in tvojega očeta!" Obljubil sem ji in to obljubo slovesno držim, Marijino podobico imam tudi še vedno. Draga mati, ljubi oče, vajine nauke sem ohranil in jih bom, dokler živim.

Anton Meljač.

Dopis iz Euclida

Oh, zlati časi so nazaj prišli! Kako se človek dobro počuti, ko po potrebnih počitnicah zopet greš na delo. Čas hiti naprej. Delavec delavca prehiteva, stari znanci se pozdravljajo: "No, kakšne počitnice si imel ali imela?"

Tako nekako se človeku zdi tudi pri društvih, ker se za časovno odsotnosti od sej marsikaj spremeni. Tudi društvo ne gre samo naprej. Vedno je treba več in več agilnosti. Pa se izgovarjamo: oh, brez mene bodo že napravili! Kakor pri delu, moraš delati da si deležen plače, ravno tako je treba biti pri društvih vsem agilni. Potem šele bo društvo ime-

lo svoj pomen. Ako ne, je pa tudi tukaj razsul.

Ko se je naša podružnica št. 49 SZS ustanovila, nas je bilo malo. Pa smo znale za delo prijeti. V ljubezni in slogi smo imele marsikako zabavno urico. Tako bi šlo lahko še naprej, ker nas je lepo število starih in mladih.

Pet let je, kar je bila podružnica ustanovljena z namenom, da bomo to podružnico izročile našim mlajšim v roke. Čas je prišel, ko se pri sosednjih podružnicah v naši fari ustanavljajo razni klubi. Deklet je dovolj, da bi lahko tvorile same svojo podružnico, mesto da bi se jih povsod nekaj potikalo. Tako bi lahko kdekirale s podružnico št. 50, ki bo za našo proslavo prišla prozvajati več zanimivih točk pod vodstvom Mrs. Albine Novak na 20. septembra k sv. Kristini.

Da se toliko zavzemamo za naše mlajše, je vzrok, ker nekatere članice mislijo vedno rajši slabo kot dobro. Pomni, da društvo napreduje toliko, kolikor se sami za to potrudite. Sploh je pa neumnost koga za fencem držati, če misli, da je sosedova detelja boljša. Me starejši smo ustanoviteljice in smo na zadnji seji izvolile mlado predsednico z namenom, da se jim da prilika, da se po svojih volji organizirajo in zabavajo. Kar je starejših aktivnih in takih, da bodo z dobro voljo sodelovale z društvom, bodo pri mlajših prav dobro došle. Takole se pri društvu spremenijo, če si človek počitnice vzame in malo briga, češ, bodo že brez mene naredile. Seveda bodo, po svoje. Tukaj imate sosednje podružnice malo pojasnila. Če vam je vseč, pa razmotrivajte to na svojih sejah. Dajmo mladini polno moč, da se sama organizira. Saj je bolj sposobna kot smo me.

Naj h koncu še omenim, da je to moje priporočilo, kar, mislim, ne bo nikogar žalilo. Da se pa ve članice pokaže, koliko vam je mar vaša podružnica, pridite vse na zabavo, da se poznamo druga z drugo in tudi koristimo imamo vse enake. O svoji podružnici pa nikar hujskanja. Ne poslušati drugih. Nič nismo boljši kot drugi, slabši pa tudi ne. Vsake vrste ljudje morajo biti, da svet napolnijo. Ako ima kakšna kakšna slabost, naj najprej pred svojim pragom pomete vsaka, pa bo povsod, čisto in bo prijetno na svetu živeti. Pozdravljeni vsi bralci Ameriške Domovine.

Ustanoviteljica št. 49 SZS.

Lepo je v Clevelandu

Chicago, Ill. — Ker pregovor pravi, da obljuba dolg dela, se hočem tudi jaz rešiti tega dolga in hočem malo opisati svoje doživljanje v Clevelandu, kjer sem se mudila tri dni. Iz Chicago sem se odpravila na 7. septembra v družbi Mr. Andrewa Richarda, njegovega sina in Mr. Polara Zavrtnika. Ob petih zjutraj se je premaknil Spolarjev Buick in ker je v Chicago močno deževalo, smo vozili bolj počasi. Tako smo prišli v Cleveland šele ob štirih popoldne. Ustavili smo se pri Mrs. Antoniji Jevnik, kjer smo bili zelo prijazno sprejeti. Ostali smo pri nji ves čas in tudi pravočevali tam, za kar se ji prav lepo zahvaljujemo za fino in prijazno postrežbo.

Zvečer je bil pa v Slovenskem narodnem domu sprejem delegacije 15. redne konvencije JSKJ. Bilo je mnogo govornikov, toda meni se je najbolj dopadel nastop slovenskih deklet in žena v lepih uniformah pod vodstvom Mrs. Albine Novak, ki res zasluži javno pohvalo za njen trud in delo.

V terek dopoldne sem se odpravila v Collinwood po moje-

ne na počitnicah pri Mr. in Mrs. Jakob Janc. Prav lepo se jim zahvalim za postrežbo meni in mojemu sinu. Ob priliki vam hočem vse povrniti.

V terek smo šli gledat tudi veliko jezersko razstavo, kjer smo obiskali tudi slovensko gostilno Ljubljana. Tam smo pili fino vino in bili prav lepo postreženi od brhkih deklet, vse v narodnih nošah. Tudi godci so bili v lepih narodnih nošah, kar napravi jako lep vtis na tujce. Drugo je bilo vse nekako tako, kot je bilo pri nas v Chicagu leta 1933-34. Samo pri nas je bilo vse v večjem obsegu in bolj z gospodarskega stališča. V Clevelandu pa bolj za business in gledališča.

Za terek večer je bilo na programu, da bodo nastopili slovenski Sokoli v Slovenskem narodnem domu. Torej je bila vsa naša družba tje, da jih vidimo. Pa bili smo razočarani, ker se niso pokazali. Mr. Joe Grdina je na odru povedal, da Sokolov ne bo, ker jih nekaj dela ponoči. Pač slab izgovor. Gotovo je vzrok strankarstvo.

V sredo večer je bil banket, prirejen v spodnji dvorani S. N. Doma na čast delegaciji. Udeležba je bila velika in vse je bilo izvrstno pripravljeno. Vsa čast kuharicam in dekletom za vso postrežbo. Po banketu so se vršili razni govori. Meni se je najbolj dopadel govor sodnika Lauscheta, ki je govoril zabavno in tudi resno. Priporočal se je slovenskim volivcem za izvolitev okrajnim sodnikom. Mislim, da ni nobenega Slovenca ali Jugoslavana, ki ne bi oddal svojega glasu za svojega rojaka Mr. Lauscheta. Lahko ste ponosni Slovenci, da imate priložnost glasovati za tako odličnega svojega rojaka, ki zavzema tako visoko mesto v Clevelandu. Želim mu, da bi bil zopet izvoljen z ogromno večino.

Omeniti moram, da sem se v terek večer seznanila v dvorani z mojim sošolcem, s katerim se nisva videla že od leta 1905. Seveda nisva drug drugega poznala, dokler si nisva povedala domača imena. On se piše Frank Strojnik, po domače Tomažev in je doma iz vasi Mali Lipovec. Moje dekleško ime je pa Frances Gričev, po domače Gašperjeva iz Srednjega Lipovca, fara Ajdoze pri Žužemberku. To pišem zato, ker je veliko mojih sošolčanov v Newburgu, da me lahko tukaj obiščejo, kadar bodo v Chicagu.

Obiskala sem tudi urad lista Ameriške Domovine, kjer sem bila nadvse prijazno sprejeta po Mr. Debevco. Obenem sem pa tudi sprejela zastopništvo za Ameriško Domovino za Chicagu in tod okrog.

V četrtek opoldne smo se odpravili proti domu, kamor smo dospeli ob enajstih ponoči. Predno zaključim, se še prav lepo zahvaljujem Mr. in Mrs. Louis Erstetu za fino kapljico. In vsem ostalim gostiteljem se še enkrat prav lepo zahvaljujem, ter vas vse skupaj prav iskreno pozdravljam.

Mrs. Frances Lukanich, 2246 Blue Island ave. Chicago, Ill.

Poslajte mladino v šolo S. N. Doma

Prišla je zopet jesen in z njo čas, da se šolska mladina vrne k pouku v šolo. Po prijaznih poletnih počitnicah se jih je večina že minuli teden vrnila v ameriške javne šole, drugi v privatno vzdrževane šole se bodo pa tudi kmalu. Med slednjimi sta tudi šoli S. N. Doma na St. Clair Ave. Pouk v šoli S. N. Doma se prične v soboto, 19. septembra. Pouk v umetniški šoli pa 3. oktobra. Ta teden je še čas, da vpišete svoje otroke v eno ali drugo

šolo. Pouk v slovenski šoli je prost vsake šolnine; za vzdrževanje se prireja od časa do časa igre in druge priredbe, sprejema se tudi prostovoljne prispevke od staršev, društev in rodoljubov. Ni pa nobene obligatne pristojbine. — Za umetniško šolo pa je določena majhna pristojbina, katero pa lahko zmore vsakdo, katerega resno zanima se priučiti slikanja pod vodstvom našega domačega umetnika H. Gregory Peruška. Sedaj imate še vedno lepo priliko, da vpišete otroke, ki so slikarsko nadarjeni, v umetniško šolo S. N. Doma.

Slovenska šola S. N. Doma stopa sedaj v trinajsto leto obstoja. Mnogo fantov in deklet je v tem času obiskovalo razrede slovenske šole SND. Šola je bila ustanovljena leta 1924 po dramskem društvu Ivan Cankar, in prva učiteljica je bila Avgusta Danilova iz Ljubljane. Po preteku enega leta obstanka je šola prešla pod pokroviteljstvo S. N. Doma in kot taka se je vzdržala do sedaj. Uspehi šole so vidni povsod. Ako pregledamo letnike, vidimo imena fantov in deklet, ki se danes udeležujejo na društvenem in kulturnem polju. Da so postali to, jim je pripomogla šola S. N. Doma.

Starši! Ako hočete biti od svojih otrok spoštovani, pošljite jih v šolo S. N. Doma, kjer se jim nudi zdrav pouk, ki jim bo mnogo koristil v življenju. Tukaj se bodo priučili mogoče slovenskega jezika v govoru in pisavi in postali bodo sposobni ceniti vaše veliko prizadevanje, ki ste ga imeli in ga še imate za blagor vaših otrok. Dolžnost vaša je, da gledate na to, da bodo vaši otroci znali jezik, ki ga govorite vi! Važnost znanja slovenskega jezika postaja od leta do leta večja.

Znanje je zaklad, katerega ne ukrade noben tat, ne uniči voda ne ogenj. Znanje slovenskega jezika odpira široko vrata k vsem Slovanom, in teh ni malo. Znanje slovenskega jezika odpira knjigo slovenskih pisateljev in pesnikov, katerih imamo lepo število in kdor se le nekoliko privadi čitati, mu ne bo nikdar v življenju žal, da se je v mladosti poslužil prilike priučitve slovenskega jezika v šoli S. N. Doma. Znanje slovenskega jezika bo čez leta prav prišlo vsakemu, kdor postane slučajno kdaj uradnik katerega društva, katerih imamo na stotine v Clevelandu in katere urade bomo prepustili našim mladini. Kdor več zna, več velja. Ta pregovor drži še danes. Zato, starši, pošljite svoje otroke v šolo S. N. Doma na St. Clair ave. Vpisovanje se vrši ta teden vsak večer od 7 do 9 ure zvečer v uradu tajnika SND.

Erazem Gorshe, tajnik Prosvet. kluba SND.

Dokaz dobre volje

Že v prvih člankih, ki smo jih v našem listu objavili, smo poudarili, da je bila Progressivna trgovska zveza ustanovljena zato, da pride do večjega razumevanja med prodajalcem in odjemalcem, do prijateljskega zblizanja, od katerega imata lahko i odjemalec i prodajalec velike koristi. — Naše slovenske gospodinje nam morejo danes potrditi — in ravno tako tudi trgovci, podjetniki in profesionalisti, ki so člani Progressivne trgovske zveze, da se je baš potem Zveze v tem oziru še storilo lepo stopenjino naprej. Seveda, daleč smo še od popolnosti. Saj prav že star rek, da ni nobeno živo bitje na tem svetu popolno. Na vsak način pa je bil storjen dober začetek in gre tudi ta stvar po dobri poti naprej, tako da postajajo medsebojni stiki tesnejši, bolj in bolj prijateljski. Progressivna trgov-

ska zveza in nje člani so vedno pripravljeni vsaki v obzir želje občinstva. Vsak dober in koristen nasvet je dobrodošel in se ga bo po možnosti tudi upoštevalo. Seveda, upoštevati je treba, da je Zveza še mlada, da obstoja komaj dobro leto. Zagotovljeni smo lahko, da bo v prihodnjem letu vsa stvar prišla tako v tek, da bo sleherni odjemalec, ki se poslužuje trgovin, podjetij in uradov članov Progressivne zveze v vsakem oziru zadovoljen. Zato bo treba denarja in vodstva Zveze posvečati temu vprašanju veliko pozornost. Člani že sedaj žrtvujejo znatne svote, da zamore Zveza podeljevati vsakih štirinajst dni nagrade. Ali ste že kdaj preračunali, koliko Zvezo stanejo nagrade, katere sedaj podeljuje? Napravimo kratek obračun, da bo vsem nekoliko bolj jasno.

Najprej pridejo v strošek nagradni listki. Teh se tiska na stotisoče. Tiskajo se v slovenski unijski tiskarni. Zveza mora plačati zanje na stotine dolarjev. Stroški za tisk in razpečevanje se krijejo iz zneska, katerega plača posamezen član za gotovo število teh nagradnih listkov. Iz tega dohodka se potem morajo plačati še nagrade, ki tudi segajo v stotine dolarjev vsakih štirinajst dni. Pisec teh vrstic je imel priliko vpogleda v obračun o raznih serijah nagradnih listkov. Začudil se je, ko je ugotovil, da Zveza niti skoro ne krije stroškov za tisk.

Poudarili smo, da je bila Zveza ustanovljena iz nesebičnih namenov. Povedati pa moramo na tem mestu tudi, da je baš zadnja odborova seja Zveze razpravljala o raznih sugestijah, ki so prišle toli od strani občinstva kolikor iz lastne srede. Človek se čudi, ko vidi, kako nesebično se stavijo predlogi in ustvarjajo sklepi, od katerih bo imelo splošno občinstvo velike koristi. Da, že mnogokrat je bilo poudarjeno, da so naši trgovci, naši podjetniki in profesionalisti ti, do katerih se lahko vedno zatečeš, kadar potrebuješ finančne pomoči za kakovo javno in obče koristno ustanovo. V bližnji bodočnosti bo Progressivna trgovska zveza zopet pokazala, da so vsi njeni člani pripravljeni stalno žrtvovati stotake, samo da pokažejo občinstvu zahvalo za naklonjenost, ki jim jo izkazuje.

Ako greš od člana do člana Progressivne trgovske zveze in ga vprašaš, kak je njegov povprečen odjemalec, vsak ti bo zatrdil, da so njegovi odjemalci solidni, pošteni ljudje, na čijih naklonjenost se lahko vedno zaneses. Od druge strani pa lahko vprašaš tudi odjemalca, ki se poslužuje trgovin, podjetij in uradov, ki so včlanjeni pri Progressivni trgovski zvezi, kaj misli o svojem trgovcu, podjetniku ali profesionalistu. Na sto slučajev boš dobil sto enakih odgovorov: "Moj trgovec, moj podjetnik, moj profesionalist, mi je bil vedno nekaj več nego navaden trgovec. Postal pa mi je prijatelj, iskren prijatelj, na katerega vem, da se lahko zanesem v vsakem slučaju — in mi postaja vsak dan iskrenjejši in bolj priljubljen, odkar je član Progressivne trgovske zveze."

Če verjamele al' pa ne

Pri ongavih se je peč podrla. Moč je bil v kuhinji in nestrpnost čakal važnega in veselo dogodka. Saj je bil enak dogodek prvi v zakonu.

Končno pa le pride babica iz sobe in reče srečnemu ateku: "No, Jože, zdaj pa že greš lahko pogledat novorojenčka. Jaz moram pa nesti nekaj pudra notri."

"Pudra?" se prime za glavo Jože. "Torej je punca?"

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maza

"Sam. Služabnike bom itak prejel odpustil, le Selim aga me bo spremljal. In krsto z očetovim truplom vzameva s seboj."

"Pozabil si na nekaj, Hasan Arđšir mirza."

"Na kaj?"

"Se ne spominjaš več, da bi tudi jaz rad šel v Kerbelo?"

"Pusti to misel, emir! Prenevarno je za tebe!"

"Ne bojim se!"

"Vem, vem, da si pogumen človek, vem, da si bil v Mekki, pa te niso ubili, vem, da si upaš tudi v Kerbelo."

Toda pomisli na silno razliko med Meko in Kerbelo! V Mekki živijo pobožni, miroljubni muslimani, suniti, romanje v Mekko se vrši mirno in dostojno. V Kerbeli pa najdeš fanatične šiite, obhod, v katerem nosijo podobno Huseinove glave, in žaloigra, ki jo predstavljajo v spomin na njegovo nesrečno smrt, — vse to ljudi razburi do blaznosti in v svoji besni zdivjanosti ne poznajo nobene meje, redno se pokončajo celo sami med seboj. Če bi le eden sam zaslutil, da nisi šil, ali da nisi celo musliman, — po tebi je, grozne smrti bi umrl.

Naravnost v smrt bi torej šel, emir! Čemu tvegati življenje? Ubogaj me, pusti misel na Kerbelo!"

Razumel sem njegovo nujno svarilo.

Šit je bil, morebiti mlačen ali celo "napreden" in svobodni, brez ozkorskih predsodkov, — pa bil je vendarle musliman in njegova vera mu je s smrtno kaznijo prepovedovala, jemati nevarnika s seboj na sveto mesto. Povrh bi več ali manj potoval v njegovi družbi in če bi me spoznali, bi tudi sam bil v smrtni nevarnosti.

Zato mi je tako nujno odsvetoval obisk Kerbele.

Nisem se hotel vsiljevati, še manj pa dražiti njegovo versko prepričanje, sklenil sem, da pojdem, če bo volje mogoče, na lastno pest v Kerbelo, njemu pa da zaenkrat nič ne bom povedal.

Dejal sem torej vdano:

"Dobro! Šel bom v Kadhimen in v Bagdad in izvršil tvoje naročilo, vestno in natančno. Tu di tvoja "hiša" bo popolnoma na varnem. Ali pojdem v Kerbelo ali ne, to se bo pa pokazalo šele v Bagdadu."

In s tem je bil najin nočni pogovor pri kranju.

Zal so dogodki šli drugo pot, nego sva midva tisto noč sklenila. Usoda je s Hasan Arđšir mirzo in z menoj ukrenila tako čisto, čisto drugače —

Ostali smo še pet dni v varnem skrišališču pri zapuščenih kočih. Sele ko so vsi Perzovi ljudje popolnoma ozdraveli in se okrepili, smo odpotovali.

Srečno smo prišli čez zadnje izrastke Zagrosa, ki se spuščajo v brezkotno mezopotamsko ravnino. Tudi na bagdadski ravnini nismo srečali nobenih sovražnih beduinov, čeprav sem se bal, da ne bo šlo vse gladko. Seveda smo se za svojo srečno pot smeli zahvaliti le naši veliki previdnosti, ne pa prizanesljivosti in dobri volji beduinskih rodov.

Onstran velikega hana Beni Saad, kjer običajno prenočujejo perzijski romarji na poti v Kerbelo, štiri ure severovzhodno od Bagdada, smo se ustavili ob razpadlem kanalu. Tam je mislil Hasan Arđšir mirza počakati, jaz pa bi naj jezdil v Kadhimen.

Utaborili smo se torej za več dni in poskrbeli, da nas ni bilo lahko najti. In to ni bilo pretežno.

Kanal je bil eden tistih, ki so po njih v davnih dobah Babilonci napeljevali vodo iz Tigrisa na svoja polja. Takih kanalov je po nekdanji Babiloniji povsod

dovolj. Malomarni Turki so namakanje opustili, kanali so usahnil in deloma razpadli.

Naš kanal je bil najmanj šest metrov globok, tudi voda je bila še v njem in trstičje in grmovje in kar nalašč bi nas moral iskati, kdor nas je hotel najti.

Pomagal sem pri urejevanju tabora, mirza pa je napisal pismo za Selim ago.

"Ali bo Selim aga ubogal?"

sem se podvomil, ko mi je izročil pismo.

"Ne boj se! Ubogati te mora in te bo, kot da sem jaz na tvojem mestu!"

Daj mu moje pismo in prevzemim vse moje imetje! In ko age ne boš več potreboval, mi ga pošlji sem v tabor. Sel, ki ti ga bom dal za spremljevalca, naj pride z njim, da me bo našel.

Nato poišči kupca za moje stvari in mu vse prodaj. Kar boš ukrenil, mi bo prav. In ko boš opravil, se vrni k meni. Čakal bom tukaj na tebe."

Vzel sem pismo in naročil Halefu, naj mi pripravi konja.

"Kam pojdeš, gospod?" me je vprašal.

"V Bagdad po opravkih."

"Gospod, ali ne bom šel s teboj?"

"Topot ne, dragi Halef!"

"Zakaj ne?"

"Ker so moji opravi taki, da ne morem rabiti."

"Kdo pa bo čuval nad teboj?"

je žalostno vprašal.

"V Bagdadu sem varen. Tam ni kakor v puščavi ali pa, kakor v gorah. Sicer pa moram ostati v taboru. Važen, zaupen posel ti bom dal."

"Kak posel?"

"Pameten in pogumen mož si in previden. Zato te postavljam za varuha našemu taboru."

In Halef je zadovoljen in ponosen ostal v taboru.

Pa še eden je hotel z menoj. Anglež je opazil, da se pripravljam na odhod, pa je prišel bliže.

"Kam, master?"

"V Bagdad."

"Sami?"

"Hočete z menoj?"

"Tako vprašanje —! Pojdem! Kajne?"

"Dobro! Ste tudi vi potrebni kulturne obnovitve?"

"Well! Se bom obnovil."

Odjezdila sva. Perzov sel naju je spremljal.

V dveh urah sva dospela do tretjega ovinka Tigrisovega severno od Bagdada. V tem ovinku leži, na desnem bregu reke, Kadhimen. Krenila sva od ceste, ki pelje v Kerkuk, Erbil, Mosul in Diarbekr, na desno, jezdila mimo velikih bagdadskih opekarn k Tigrisu in se dala prepeljati. Prijetno hladni palmovi vrtovi so naju sprejeli v svojo senco in koj nato sva bila v mestu.

Kadhimen stoji na "svetih" tleh. V mestu je namreč grob imama Musa ibn Džafara. Ta slavni mož je nekoč potoval s svojim gospodarjem in vladarjem, enako slavnostnim kalifom Harun ar-Rašidom v Mekko in Medino. V Medini je po zdravlju Džafar grob prerokov z besedami: "Slava tebi, oče!"

Kalif pa: "Slava tebi, stric!" Tedaj se je Harun ar-Rašid ujezil: "Kako, ali misliš, da si bliže v sročstvu s prerokom ko jaz, ki sem njegov naslednik?" In od tistega časa je svojega ministra prav tako sovražil, kakor ga je prej čislil in častil. Musa ibn Džafar je moral v ječo in je tudi v njej umrl. Pa po njegovi smrti so pozidali nad njegovim grobom krasno mošejo, ki ima pozlačeno kupolo in pozlačene minarete in ki jo štejejo med najlepše stavbe sprednjega Ori-

Pevski zbor Cvet

V soboto 19. septembra prireditve pevski zbor Cvet "Confetti Dance" in sicer v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave. Začetek je ob sedmih zvečer. Kakor že vsem znano, so pri vsakem pevskem zboru veliki stroški. Zato prireditve in s pomočjo prijateljev in udeležencev na prireditvah, pridejo do uspeha. Čisti preostanek gre za nadaljnjo pučevanje. Pevec in peyke dosti žrtvujejo za obstoj zbora, da jim je mogoče še z naprej voditi našo milo slovensko pesem in kulturo. Za njih trud imajo plačilo le: velika udeležba pri njih prireditvah in koncertih. Le na ta način pokaže cenjeno občinstvo in prijatelji slovenske pesmi pevcem in pevkam priznanje za njih velik trud.

Prav prijazno vabimo vse prijatelje in cenjeno občinstvo, ob blizu in daleč, da pridejo ter nam pomagajo, da obdržimo naš zbor, da bo slovensko pesem še naša mladina prepevala, na katero je dosti ponosna in se je tudi z veseljem uči. Imeli bomo tudi "Balloons Hour" in dosti zabave pri tem. Naše kuharice bodo pripravljene postrežiti vsem lačnim s finim prizgrizkom. Naši natakariji so pa tudi rekli, da bo za žejne vsega dovolj. Igrala bo dobro poznana Trinko godba, katera bo vsem ugajala. Le pridite vsi! Obeta se mnogo zabave za vse. Saj je vendar pri Cvetarjih lušteno in vselej vse veselo, staro in mlado. Prijazno se vabijo tudi vsi starši pevcev in pevk, da se udeležijo.

Na veselo svidenje v soboto 19. septembra v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

Mary E. Rožanc.

V nedeljo koncert v SDD

Cleveland, O. — V nedeljo otvori direktorij Slovenskega delavskega doma na Waterloo rd. dramsko-družabno sezono, prireditve v SDD. Ob drugi uri popoldne bo v ta namen podan pester koncertni program na odru. Pri programu sodelujejo: pevski zbor Jadran, Mr. Louis Pečjak, Leonard Zallar, Miss Josephine Modic, Miss Eleanor Ster, Modern Crusaders Glee Club, Miss Edith Modic, Miss Elsie Artelj, Mr. Frank Slejko Jr., pevski zbor Slovan, Mr. Fr. Plut in poznani Vadalov kvaritet.

Iz navedenega lahko razvidite, da bo koncert raznoličen in užitka poln. Vstopnina h koncertu in plesu je 35c, samo za ples zvečer pa 25c. Po koncertu se bo vršil ples v avditoriju in igrala bo poznana Kristofova godba. V spodnji dvorani pa boste lahko dobili okusno večerjo.

Vse dosedanje prireditve SDD so bile zabave polne za vsakega. Tudi v nedeljo boste deležni tega. Pridite s svojimi znanci.

Avditorij SDD je bil v zadnjem tednu nanovo prebarvan in dekoriran. To delo je izvršil poznani slovenski dekorator Mr. Anton Plut. Nove baržunaste zavese na okna pa je preskrbel naš ženski odsek Doma, tako, da danes avditorij izgleda kot pred desetimi leti, ko je bil otvoren. Nove zavese so stale precejšnjo vsoto denarja in zd se mi, da je odsek svojo blagajno ponovno izpraznil za korist SDD. Za to poštreno delo moramo vsekakor dati zahvalo našim vrlim ženam od odseka.

Dramsko društvo Verovšek

enta. Na milje daleč je videti blestečo se kupolo in visoke vitke minarete in trudnemu popotniku, ki cele tedne potuje po brekončni mezopotamski ravnini, je "zlata mošeja" kadhimenska znamenje, da je konec puščave blizu.

(Dalje prihodnjič)

ima tudi pri nedeljskem koncertu svojo vlogo in sicer v tem, da so člani napravili povsem novo vrtno scenarijo nalašč v ta namen, tako, da bo oder in dvorana harmonično odgovarjala vsem prireditvam v sezoni. Verovšek zasluži za to delo pripoznanje v tem, da na njegovi prvi prireditvi napolnimo dvorano. Društvo bo podalo otvoritveno igro 11. oktobra, in to prav veselo burko "Štiri tedne v nebesih."

Vabimo vas na koncert v nedeljo popoldne. Pridite in imejte par ur duševnega užitka in po dolgih poletnih mesecih se boste lahko tudi pošteno naplesali v prostornem avditoriju S. D. Doma.

Vincent Coff.

Žegnanje

Pri nas v šmihelu smo imeli dvakrat žegnanje in sicer o sv. Ani in sv. Mihaelu. Dan pred žegnanjem so imele največ dela naše matere. Do šestih zjutraj so imele že vse pečeno, potice in štruklje. Pri nas dajajo namreč štruklje na ta dan. Naše pridne mamice so s ponosom ogledovale svojo peko, saj je bila pa tudi lepa in se je prikupljiv vonj širil na vse strani.

Potem se je pa pričelo čiščenje pred hišami in po dvoriščih. Nekateri so tudi hiše pobelili z belo barvo po vogalih, spodaj pa z plavo ali rujavo, da je lepše izgledalo. V kuhinji se je pa snajžilo vilice, nože, še burkije so morale biti svetle tisti dan. Fantje so postavljali mlaje, lepe in visoke, ki so ponosno stali pred cerkvijo.

Vse je napeto pričakovalo tega slavnostnega praznika. Iz stolpa farne cerkve se je oglašilo veselo pritlikavanje: him, him, him, him, pojé sv. Mihaela zvon, — jutri svoj god obhajal bom.

Fara šmihel ima samo dve podružnici, sta pa ti dve toliko lepši. Posebno sv. Katarina gor, na Plešivci daje krasen razgled daleč naokrog. Vidi se daleč na zeleno štajersko in na lepo Gorenjsko.

Potem pa sv. Marjeta tam v zeleni Dobravi, katere zvon pozdravlja vse doli do žužemberka in proti Zagradcu in vabi na šmihelsko žegnanje.

Tako je pri nas doma. In nekaj podobnega se vrši tudi v soboto 19. septembra v SND na St. Clair Ave., kjer se vrši šmihelsko žegnanje po starokrajsem običaju. Vabim vse prijatelje in znance, da pridete. Ves čisti preostanek gre za izplačitev dolga na šmihelski brizgalni.

Mary Salomon.

URADNE URE

Uradne ure uredništva in uprave "Ameriške Domovine" so sledeče: v ponedeljkih, torkih, četrtnih in petkih: od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Ob sredah: od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Ob sobotah: od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

DNEVNE VESTI

Roosevelta skrbi kritičen svetovni položaj

Washington, 17. septembra. Predsednik Roosevelt se name-rava v kratkem podati proti zapadnim državam v svrhu predsedniške kampanje, toda kot se je izjavil včeraj napram časnikarskim poročevalcem, se ni še definitivno odločil, koliko časa bo odsoten iz Washingtona. Skrbni ga kritični svetovni položaj. Roosevelt je prvotno nameraval ostati tri tedne iz Washingtona, toda bo najbrž naerte spreminil v toliko, da bo odsoten samo en teden.

Roosevelt obtožen, da je baje komunist

West Haven, Conn., 17. septembra. — Rev. Charles Coughlin, radio pridigar, je obtožil v svojem govoru v tem mestu predsednika Roosevelta, da ima "komunistične tendence." "Dokler imamo v Washingtonu predsednika, ki ima diktatorsko mišljenje in ki zapoveduje kongresu, kakšne postavbe se morajo narediti, tedaj imamo za predsednika moža, ki ne pozna ameriške ustave. Jaz ne morem voliti in delovati za Roosevelta, ker ima komunistične tendence. Tudi za Landona je nemogoče voliti, kajti če bo Landon izvoljen, se vrnemo zopet k starim razmeram. Edini izhod je — Lemke."

Bivša španska kraljica je dospela v New York

New York, 17. septembra. — Viktorija Evgenia, bivša španska kraljica, je dospela na nekem laškem parniku v New York, da pohiti k bolniški postelji svojega najstarejšega sina, ki se nahaja v presbiterijanski bolnici radi neke podedovane bolezni v družinah španskih kraljev. Sin kraljice, grof Cavadonga, se nahaja v bolnici že en teden. Dvanaestkrat je že dobil transfuzijo krvi, ne da bi mu kaj pomagalo. Skoro sleherni moški član španske kraljeve družine trpi na enaki bolezni.

Nova tovarna

Cleveland se šteje že dolgo kot središče industrije za izdelavo ženskih oblek. To je napotilo The Cartwright Co. iz Minneapolisa, da je sklenila, da prese-li svoje urade v Cleveland in zgradi tu tudi novo tovarno. Kompanija izdeluje obleke za mlada dekleta in ima normalno zaposlenih 600 uslužbencev in uslužbenk. Kompanija bo začela poslovati v Clevelandu tekom 60 dni.

Predsednikova žena

Iz Washingtona se poroča, da je precej nevarno zbolela Mrs. Eleanor Roosevelt, soproga predsednika. Dobila je hud prehlad in vročico.

MALI OGLASI

SPECIALS

Friday - Saturday

Blue Valley Butter, lb. 39c

Eggs, doz. 27c

Bananas, lb. 5c

Onions, 10 lbs. 17c

Carnation Milk, 3 for 23c

Cleanser, 3 for 10c

SPECH BROS.

1100 E. 63rd St.

PRIDITE K NAM!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem dobil uradno dovoljenje za Night Club. Zato se vrši v soboto 19. sept. fina kokašja večerja, na katero vabimo vse prijatelje in znance. Postregli vam bomo z najfinejšo pijačo, vinom, pivom in žganjem.

VSAK PETEK IMAMO PRI NAS FISH FRY

Se priporočamo in vas vabimo v naše lepe prostore, kjer boste prav po domače postreženi.

TONY MAROLT'S PLACE

1128 E. 71st St.

Vdova išče delo

najsi bo kakršnokoli. Vprašajte na 1489 E. 39th St. (221)

SVETE'S FLOWER SHOPPE
MISS FRANCES SVETE, lastnica
6120 ST. CLAIR AVE.
Henderson 4814
CVETLICE ZA VSE NAMENE
Točna postrežba — zmerno cene.

Ignac Slapnik, st.

CVETLIČAR
6102 ST. CLAIR AVE.
Henderson 1126

TREBUŠNE PASOVE IN ELASTIČNE NOGAVICE
Imamo v polat zalogi. Pošiljamo tudi po pošti.
Mandel Drug Co.
15702 Waterloo Rd. Cleveland, O.

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom.
6303 GLASS AVE.
Henderson 2978

Ice Cream — sladoled

Mi sami izdelujemo sladoled. Toplo se priporočamo za naročila v poljubni množini za piknike, svatbe in parties. Pripeljem na dom. Za večja naročila posebno smišlane cene.

Mandel Drug Store
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
KENmore 0031

Anton Žnidaršič

MLEKARNA
6302 Edna Ave. — Henderson 7963
Se priporoča

Dr. Vincent Opaskar

ZOBOZDRAVNIK
6402 St. Clair Ave.
Uradne ure od 9. zj. do 8. zv.

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE

Storite kar največ z vašimi

HRANILNIMI KNJIGAMI

investirajte v nakupu pohištva

Po naših sedanjih nizkih cenah na pohištvo, boste napravili najboljšo kupčijo z International ali Custodian Savings & Loan

HRANILNIMI KNJIZICAMI

da jih zamenjate tukaj za pohištvo, peč, radije, električne pralne stroje in ledenice.

North American \$20 delnice se zamenjajo dolar za dolar.

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE CO

15428 Waterloo Rd.

zraven Ben Franklin 5 & 10 Cent Store

OPEN EVENINGS

PHONE KENMORE 0164

Economize WITH PLEASURE BY USING A

NORGE

Finer GAS RANGE

Low in first cost, saving in gas, Norge ranges are truly economical. You are more certain of good cooking results—another saving. So the luxurious convenience of owning a Norge actually costs nothing. Come in. See these beautiful ranges.

PRICES FROM \$59.50

MODEL NO. 1-4

Popravljamo pralne stroje vseh izdelkov, radije in vse električne predmete.

KREMZAR & RENKO

RADIO & APPLIANCE CO.

6518 St. Clair Ave.

Carl Kremzar in Frank Renko, lastnika

ODPRTO ZVEČER DO DEVETIH

